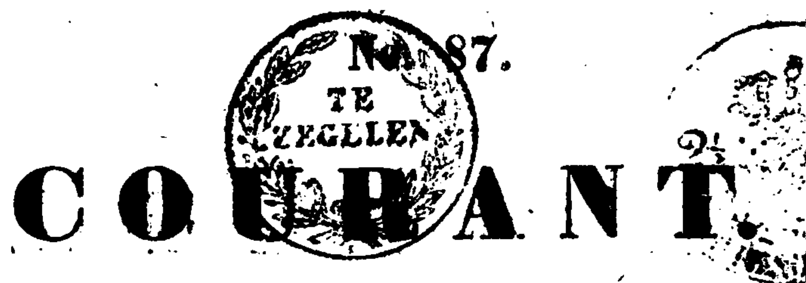
1844.

LEEUWARDER

COURANT

No. 87.

DINGSDAG den 29 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 October 1844, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,08.

Van de *Rogge* per last . . . . » 165,00.

Leeuwarden, den 28 October 1844.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 22 *October.* Het gedenkteeken voor onzen grooten landsman, den vorst der Duitsche dichters *Goethe*, werd heden plegtig ontbloot. De feesttrein bewoog zich op de vroeger vermeldde wijze naar het monument. De muzikale opvoering beantwoordde aan de plegtigheid; jammer dat de redevoering, die zeer gepast moet geweest zijn, voor de meeste aanwezenden verloren ging. Een algemeene vreugdekreet der verbazende volksmenigte begroette het standbeeld, toen het bekleedsel viel. Onze stad heeft een kolossaal, prachtig kunstwerk gewonnen. Heden avond ten 5 ure zal het feestmaal in de zaal der beurs plaats hebben.

LEIPZIG, *den* 18 *October.* Onze Michaëlis-Mis is zoo goed als afgeloopen. Zij is in het algemeen niet slechts eene goede Mittelmesse geweest, zoo als de koopman zich gewoonlijk uitdrukt, maar werkelijk eene goede. Alleen de kleinhandelaars in linnen klagen de laatste acht dagen. Zij hebben meestal slechts geringe zaken gedaan, daar het ongunstige weder hunne meeste kalanten afschrikte. Van bankbreuken heeft men nog niets gehoord, hoewel gisteren de gevreesde betaalsdag was. Het is merkwaardig, dat met de grootere uitbreiding der Duitsche spoorwegen, de mistijd bij ons werkelijk eene andere geworden is en waarschijnlijk later meer en meer worden zal. Vroeger begon en eindigde de groothandel grootendeels in de eerste week. De kleinhandel duurde dan nog volle 14 dagen onafgebroken voort en lokte voortdurend een aantal vreemdelingen, die de mis levendig hielden tot op den laatsten dag. Thans is dit geheel veranderd. De groothandelaren komen bijna gelijktijdig met hunne waren aan, doen in den kortst mogelijken tijd, terwijl zij kisten en balen in hunne bergplaatsen laten bezorgen, hunne zaken af en gaan niet zelden reeds op den eersten dag der mis weder heen. Reeds in de tweede week bespeurt men, dat het handelsverkeer afneemt, hoewel er geen gebrek is aan volk op de straten, en in de derde week kan men naauwelijks meer zien, dat de groote markt van het Duitsche binnenland hier gehouden wordt.

Ware deze week niet tevens die, waarin wordt afgerekend, zoo zou het nog lediger zijn, dan het thans reeds is. De inwoners hebben van deze verandering geen ander voordeel, dan dat het rumoer wat langer duurt, daar de vreemdelingen altijd elkander den loef trachten af te steken en ieder zoo vroeg mogelijk aankomt.

— Eene correspondentie in de *K. Ztg.*, gedagteekend van de Seine, 16 October, bespreekt het bezoek van *Louis Philippe* in Engeland. *Louis Philippe*, zegt het blad, is nu weder gelukkig in Frankrijk aangekomen. De Engelschen hebben hem veel eer aangedaan, meer dan aan alle andere vroegere gasten ooit te beurt viel. Het volk heeft over het algemeen meer deel genomen aan de wijze, waarop hij ontvangen is, dan de Engelschen doorgaans gewoon zijn. Nooit welligt waren de organen der Engelsche drukpers het zoo eens, om den hoogen gast toch regt vriendelijk te behandelen, als thans. Van waar dit verschijnsel? Eenvoudig daarom, dewijl Engeland innig overtuigd is, dat de vrede alleen op de goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk berust; omdat het begrijpt, dat een oorlog het thans meer schaden zou dan vroeger. Bijna alle natien hebben eene kleine rekening met Engeland te vereffenen, en *John Bull* voelt, dat het zijne zaak is, deze vereffening zoo lang mogelijk uit te stellen, ten einde op het laatst de zwaarste posten zouden verjaren. De wijze, waarop *Louis Philippe* in Engeland ontvangen is, is een bewijs voor de diepe staatkundige tact van het Engelsche volk. Inwendig heerscht in Engeland nog dezelfde haat tegen de Franschen. Engelands geloofsbelijdenis, wat deszelfs buitenlandsche staatkunde betreft, komt hierop neder: Neem u in acht voor broeder *Jonathan!* en: Werk Frankrijks voorspoed zoo veel mogelijk tegen. Het volk in Oud- en Nieuw-Engeland haat genen, is ijverzuchtig op den ander en veracht hem. Doch Oud- en Nieuw-Engeland weten ook, dat het thans de tijd niet is, om een oorlog te beginnen; zij weten vooral, dat Duitschland tegenwoordig niets minder dan gereed is, om zich voor Engeland in het vuur te laten zenden. En zij zijn slim genoeg; zij hebben het sedert eeuwen bewezen, dat zij de Franschen in rust laten, zoolang de Nederlanden, Spanje of Duitschland niet klaar staan, om geduldig de slagen te ontvangen, die het beleedigde Frankrijk den eigenlijken beleediger niet kan doen toekomen. Dat Engeland en Frankrijk thans zoo goede vrienden zijn, heeft zijn grond niet in beider vriendschappelijke gezindheid, niet eens in de zucht tot vrede, maar in bovengenoemde omstandigheid, dat Duitschland er thans in het geheel geen belang bij heeft, met Frankrijk te beginnen en zoo Engeland te dekken. Vroeger had Duitschland welligt evenmin reden, om voor Engeland's heil de slagen te ontvangen, welke dit land verdiend had; doch toen was *Michel* nog dwaas genoeg de heete kastanjes voor *John Bull* uit het vuur te halen. En dit is de ware reden, waarom Engeland vrede, rust, vriendschap en liefde tot den naasten predikt. In 1840 zag de zaak er anders uit, en in weerwil van den triomftogt van den maarschalk *Soult* was Engeland gereed met Frankrijk te beginnen, of beter, om toe te zien, hoe Frankrijk en Duitschland elkander verscheuren zouden. En indien de loop van zaken binnen een maand of drie in diervoege veranderden, dat neef *Michel* zich anderwerf bereid toonde, voor lord *John* in het vuur te gaan, dan zou het spoedig genoeg blijken, dat de geheele vriendschap tusschen Engeland en Frankrijk rook en damp geweest was. De vrede rust op de passive of active eendracht tusschen Duitschland en Frankrijk; en zoo lang dezelve niet actief zijn kan, willen wij ten minste het onze doen, dat zij niet, ten behoeve van Engeland en deszelfs wereldheerschappij, in vijandschap verandere.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 23 *October.* Z. Exc. de Baron *von Wahrendorf*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van het hof van Stokholm bij de Nederl. en Belgische Hoven, heeft, in de afgeloopene week, de eer gehad, bij den Koning der Nederlanden, in bijzonder gehoor, te worden toegelaten; hebbende Z. Exc., namens Z. M. Koning *Oscar I*, de versierselen van de orde der Seraphynen, aan Z. M. den Koning overhandigd.

— Heden middag ten 12 ure heeft de Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden aan Z. M. den Koning van de opgemaakte lijst van kandidaten voor het Voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting, hare taak volbragt en de bedoelde lijst aan Hoogstdenzelven onderworpen. Men verneemt, dat de Koning geantwoord heeft, zich onmiddellijk met het doen eener keuze te zullen bezig houden.

Morgen zal de Kamer eene zitting houden, waarin, onder anderen, de plaats gehad hebbende keuze zal worden kenbaar gemaakt en de nieuwe Voorzitter zijne betrekking zal aanvaarden. Men verzekert heden namiddag, dat 's Konings keuze gevallen is op den eersten Kandidaat, Jhr. Mr. *P. van Akerlaken.*

— Onder de veelvuldige requesten, die er hereids aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn rondgedeeld, betrekkelijk het aangekondigde ontwerp van wet, houdende het Tarief op den In-, Uit- en Doorvoer, treft men er een van de kooplieden en handelaren in boter en kaas, gevestigd te Rotterdam, waarbij zij het van hunnen pligt en in het belang van handel en veeteelt rekenen, Hun Ed. Mog. eerbiedig eenige, naar zij vermeenen, gegrondde bedenkingen voor te dragen, betrekkelijk de belasting op den uitvoer der artikelen Boter en Kaas, zoo als die bij gemeld Tarief wordt voorgesteld. De requestranten hebben met de meeste verwondering opgemerkt, dat in gezegd Tarief de bestaande belasting op den uitvoer van inlandsche gemaakte boter en kaas behouden is. Zij durven met vertrouwen beweren, dat zij noch in de beginselen van vrijheid van handel, noch in die van bescherming eener vaderlandsche industrie, welke de Regering bij hare Memorie van toelichting zegt voor te staan, eenige reden hebben kunnen vinden, welke de voortdurende bezwaren van zoo belangrijke vaderlandsche voortbrengselen bij den uitvoer zouden kunnen wettigen of aanraden, vermits het wel zeker zijn zal, dat, hetzij men de beginselen van een tarief van in-, of uitgaande- of doorvoer-regten beoordeele uit het oogpunt van handels-vrijheid, hetzij men die beschouwe met den wensch naar bescherming van vaderlandsche nijverheid, in *beide* gevallen de regten, op den *uitvoer* van eigene producten gesteld, als zeer wezenlijke bezwaren zullen moeten worden aangemerkt. Zij zijn van oordeel, dat de bestaande en nu weder voorgestelde regten op den uitvoer van de beide hoofd-voortbrengselen van dit Land, namelijk boter en kaas, eene allerverderfelijkste strekking hebben, daar, *eendeels*, zij den handel in dezelve belemmeren, door eene verhooging van onkosten, en dienvolgens de vermindering van kans om in de buitenlandsche markten met vreemde boter en kaas te concurreren, en anderdeels eene vermindering van uitvoer van zelve nadeelig op de productie dier artikelen en de binnenlandsche markt moet terugwerken. Deze voorgestelde regten moeten te meer de bevreemding van een ieder opwekken, wanneer men overweegt, op welke geheel andere en waarlijk vrijzinnige wijze de Regering andere voortbrengselen van den vaderlandschen grond, namelijk vlas en meekrap, welke bij het nieuwe tarief op den uitvoer zijn vrijgesteld, heeft behandeld, zoo dat bij deze vergelijking zich als van zelve de vraag opdringt, uit welken hoofde men voorgesteld heeft, de laatste artikelen zoo veel te bevoordeelen boven de eerste. De verzoekers meenen, om deze ongelijkheid van behandeling, namelijk ontlasting aan de eene, belasting aan de andere zijde, te meer te doen uitkomen, de aandacht slechts te behoeven te vestigen op het meerder belang, hetwelk aan den uitvoer van boter en kaas, dan aan dien van vlas en meekrap, verbonden is; daar het zeker is, dat de uitvoer der beide laatste artikelen nog geen millioen gelds jaarlijks bedraagt, terwijl het uit de bij het verzoek gevoegde en uit authentieke opgeven geputte staten van den uitvoer van boter en kaas gedurende de jaren 1841—1843 zal blijken, dat die uitvoer jaarlijks ongeveer twaalf millioenen guldens beloopt. De verzoekers geven te kennen, dat de onregtvaardigheid in het behouden der op den uitvoer van boter en kaas bestaande belasting te meer in het oog valt, wanneer men bedenkt, dat het maken der boter en kaas nog bovendien bezwaard is met den accijns, leges en zegelgelden op het zout, hetwelk tot de vervaardiging van kaas en boter gebezigd wordt, van welke belasting de nijverheid van boter- en kaasmaken geene restitutie bij den uitvoer geniet, niettegenstaande deze accijns, leges en zegelgelden te zamen voor het zout, hetwelk voor de *uit te voeren* boter wordt gebruikt, de aanzienlijke som van *f* 73,000, en voor de uit de voeren kaas de som van *f* 104,000 in de schatkist doet vloeijen. Zij brengen bij, dat het te meer gewaagd en uitermate schadelijk mag genoemd worden, den uitvoer van boter en kaas in de tegenwoordige tijds-omstandigheden, met het bedrag van eene *tonne gouds*, zijnde het beloop der voorgestelde uitgaande regten, te blijven bezwaren, nu deze beide artikelen in de buitenlandsche markten, en wel voornamelijk in Engeland (derzelver hoofdmarkt) geduchte en steeds in kracht toenemende mededingers gevonden hebben in de Amerikaansche boter en kaas, voornamelijk in de laatste, welke mededinging den uitvoer van die beide artikelen uit ons land naar Engeland in slechts drie jaren tijds, voor millioenen guldens heeft doen verminderen. Hieruit blijkt, huns bedunkens, ontegensprekelijk, welke onverantwoordelijke handelwijze het zoude mogen worden genoemd, juist in deze moeijelijke omstandigheden, eigenwillig den uitvoerhandel in boter en kaas te blijven bezwaren, nu de geringste belasting, op dezelve gelegd, dadelijk een voordeel wordt voor onze mededingers in deze artikelen, de Amerikanen, en men veilig het te dezen aanzien voorgestelde tarief als niet te onzen behoeve, maar te hunnen voordeele ingerigt kan beschouwen. Bovendien houden zij het voor zonderling en onbedacht, dat men, niet in aanmerking nemende de zeer hooge regten, welke vreemde staten op den invoer van boter en kaas hebben gelegd, van onze zijde nog daarenboven voortgaat den uitvoer dier artikelen te bezwaren. Zij hopen, dat de Kamer eindelijk voorzeker niet uit het oog zal verliezen, dat er voor ons land niet alleen voordeel *in*, maar *noodzakelijkheid van* uitvoer onzer boter en kaas bestaat, daar slechts *een derde* der hier te lande gemaakt wordende boter en slechts *een achtste* der hier te lande gemaakt wordende kaas in ons Vaderland wordt geconsumeerd, zoodat *twee derden* der boter en *zeven achtsten* der kaas *moeten* worden uitgevoerd, bij gebreke van welken uitvoer niet alleen de handelaar, maar wel voornamelijk de landman ontzettende verliezen zoude ondergaan. De verzoekers schroomen derhalve niet, in het bewustzijn en bij de treurige ondervinding, dat betrekkelijk geringe en gemakkelijk weg te nemen bezwaren zoo menigwerf het langzaam verkwijnen en eindelijk verval van voor ons land voordeelige handels-takken hebben veroorzaakt, de Kamer met eerbied, maar tevens met den meesten ernst, onder het oog te brengen, dat de voorgestelde regten op den uitvoer van boter en kaas, den bloei van eenen reeds met vele gevaren kampenden tak van volksbestaan en handel zullen ondermijnen en doen verwelken, maar tevens, dat men in den tegenwoordigen staat des handels, in welken men met krachtige en ijverige mededingers te worstelen heeft, bij zulk eene handelwijze zoude moeten wanhopen te herwinnen, hetgeen door eigene schuld reeds is te loor gegaan. Ten slotte verzoeken zij derhalve, dat de boter en kaas van alle regten van uitvoer worden vrijgesteld.

Bij dit adres zijn als bijlage gevoegd tabellen, bevattende een overzigt van den boter- en kaashandel in het Rijk, gedurende de jaren 1841, 42 en 43, waaruit blijkt, dat de uitvoer van boter, over die drie jaren aan gewigt en waarde heeft bedragen; in 1841, Nederlands. ponden 8,502,200, aan waarde *f* 7,205,000; in 1842, Ned. pond. 6,492,200, waarde *f* 5,565,200 en in 1843, Ned. pond. 6,755,200, waarde *f* 5,082,250; terwijl de uitvoer van kaas geweest is: in 1841, Ned. ponden 17,505,300, waarde *f* 7,050,200; in 1842, Ned. ponden 14,905,400, waarde *f* 6,158,700 en in 1843, Ned. ponden 16,599,300, waarde *f* 6,101,900.

— In de zitting van den Hoogen Raad, Kamer van Strafzaken, van gisteren, is behandeld het beroep in cassatie van den procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof van Noord-Holland tegen een in hooger beroep van een vonnis der arrondissements regtbank te Amsterdam door dat hof gewezen arrest, in de zaak van *Pieter Cléban*, voor de arrondissements regtbank aldaar vervolgd wegens laster, hoon en beleediging, bij geschrifte, gepleegd jegens eene openbare autoriteit, en wel jegens den directeur van het kabinet des Konings, den heere *van Rappard;* welke vervolging niet ingesteld was op klagte der beleedigde partij. De regtbank te Amsterdam heeft, in strijd met de conclusiën van het O. M., den officier niet ontvankelijk verklaard en bij derzelver vonnis onder anderen overwogen:

1°. Dat het kabinet des Konings noch deszelfs directeur als eene openbare gestelde magt te beschouwen is, hetgeen ook nergens uit de bepalingen, bij de Grondwet vastgesteld, af te leiden is, en 2°. dat art. 22 Wetboek van Strafvordering, als in strijd zijnde met art. 6 der wet van 1 Junij 1830, hetzelve heeft afgeschaft; en mitsdien de officier van justitie ambtshalve niet belast is met de vervolging, zonder klagte van de beleedigde partij. Dit vonnis werd bevestigd bij arrest van het provinciaal geregtshof van Noord-Holland, waartegen zich de procureur-generaal heeft voorzien in cassatie.

Door den procureur-generaal zijn als gronden tot cassatie bijgebragt:

I. Schending van art, 22, al. 2, Wetboek van Strafvordering *a* omdat bij de uitspraak ten onregte zou zijn verstaan, dat art. 22, onder de uitdrukking van *openbare gestelde magten*, de onderstelling medebragt van eenig, naar buiten werkend gezag, welk vereischte bij de wet niet is aangenomen; *b* omdat de werkzaamheden van den directeur van het kabinet des Konings wel degelijk naar buiten werkend zijn, zoo als daar zijn de expeditie, het teekenen van wetten en Koninklijke besluiten, enz.; *c* omdat het kabinet des Konings niet is eene private instelling; *d* omdat van de medeteekening door den directeur van het kabinet de authenticiteit der stukken afhangt.

II. Voert proc.-gen. aan, dat het zoowel uit de historie als naar de ratio legis, klaarblijkelijk is, dat het de wil des wetgevers was, dat in zake van hoon en laster een particulier persoon zelf voldoening moet eischen, maar dat voor eén publiek persoon de maatschappij, en in derzelver naam het Openbaar Ministerie, moet optreden. De proc.-gen. acht het onaannemelijk, dat onder

de onbepaalde, ruime en alles omvattende bepaling van art. 22 meergenoemd het kabinet des Konings niet zou begrepen zijn. Het vonnis zegt, dat de directeur van het kabinet niet te houden is voor eene bij de Grondwet openbare gestelde magt, maar *de wet* spreekt niet van openbare *bij de Grondwet* gestelde magten, en dat laster, tegen den directeur van hetzelve begaan, ambtshalve door het Openbaar Ministerie, zonder klagten van de beleedigde partij, kan worden vervolgd.

Mr. *Dirk Donker Curtius*, die voor den gerequireerde, den heer *Cléban*, optrad, heeft het beroep bestreden. Het is hier de vraag niet, merkte pleiter op, noch over de klagten van den gereq. tegen het Indisch bestuur, noch zelfs van de beschuldiging, dat hij 's Konings kabinet zou hebben gelasterd. Pl. oordeelt, dat het onderzoek van den Hoogen Raad niet verder gaan kan, dan tot de vraag: of het Openb. Min. ontvankelijk was in deszelfs actie, zonder klagte van den Directeur van het Kabinet?

Pl. betoogt drie punten: 1°. dat hier geene rede kan zijn alleen van eene verkeerde toepassing van art. 22 Wetb. van Strafv.; 2°. dat, zoo daarnaar in cassatie al onderzoek konde vallen, de Direteur van 's Konings kabinet *niet* is eene openbare gestelde magt; en 3°. dat de gronden, door den Proc.-Generaal aangevoerd, onjuist zijn, niet afdoende en met elkander in strijd.

Het Openb. Min. zal, bij monde van den Adv.-Generaal *Deketh*, den 6 November aanstaande, in deze zaak zijne conclusie nemen.

Van den 24sten. Z. M. de Koning heeft Jhr. Mr. *P. van Akerlaken*, eersten kandidaat op de eergisteren door de Tweede Kamer der Staten-Generaal daartoe opgemaakte lijst benoemd tot Voorzitter van die vergadering gedurende de tegenwoordige zitting. Heden ten een ure zal die Kamer eene bijeenkomst houden, waarin de nieuwe Voorzitter zijne betrekking met eene Aanspraak zal aanvaarden.

Tot de werkzaamheden der Kamer op heden zal behooren het benoemen van eene commissie tot de verzoekschriften, in wier handen zullen gesteld worden vele, men spreekt van omstreeks vijftig, reeds ingekomen adressen, waarvan de meeste tot het ontwerp van Tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer betrekking hebben. Onder dezelve treft men er een aan van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Tilburg.

— In de bijeenkomst der Tweede Kamer van heden heeft de heer *van Rechteren*, na den voorgeschreven eed afgelegd te hebben, zitting genomen.

Is voorgelezen een koninklijk besluit, waarbij de heer *van Akerlaken* benoemd is tot voorzitter der Kamer.

De heer *Luyben* heeft hierna de waardigheid van tijdelijken voorzitter neergelegd, met het houden eener aanspraak.

De heer *van Akerlaken* heeft daarop de waardigheid van voorzitter aanvaard met eene aanspraak.

Wordt besloten de beide aanspraken te doen drukken.

Bij de Kamer zijn ingekomen een aantal outwerpen van wet, als:

1°. Zes ontwerpen, houdende wijzigingen in het eerste boek van het Wetboek van Strafregt (in de vorige zitting onafgedaan gebleven).

2°. Een ontwerp van wet tot vaststelling van een nieuwe tarief op de in-, uit- en doorvoer (reeds in Julij voorloopig aan de leden medegedeeld, en door de *Staats-Courant* bekend gemaakt).

3°. Een ontwerp tot aanwijzing van middelen tot aflossing der schuld aan de Nederl. Handelmaatschappij. — Bij hetzelve wordt bepaald, dat de bij de wet van 6 Maart j. l. vastgestelde aflossing van schuld aan de genoemde Maatschappij zal geschieden door de middelen, die bij de gezegde wet van 6 Maart zijn daargesteld.

4°. Een ontwerp omtrent den inkoop van schuld, rentende $3\frac{1}{2}$ pct., van het voormalige Amortisatie-Syndicaat, over 1844. — Daarbij wordt bepaald, dat eene som van *f* 300,000 zal worden aangewend tot wederinkoop van de genoemde schuldbekentenissen rentende $3\frac{1}{2}$ pct., en dat die som zal genomen worden uit de middelen, daargesteld bij de wet van 6 Maart j. l.

5°. Een ontwerp van wet tot vaststelling van de salarissen van de bewaarders der hypotheken, van het kadaster en der scheepsbewijzen. — Dit ontwerp strekt, om het, krachtens de wet van 30 December 1839, vastgestelde tarief der genoemde salarissen door wettelijke bepalingen te doen vervangen.

6°. Een ontwerp van wet tot verbetering van den accijns op het geslagt. — Hetzelve strekt, om de inzonderheid ten platten lande toenemende ontduiking van dien accijns tegen te gaan. Daartoe wordt hoofdzakelijk voorgesteld: dat alle huizen, erven en panden, binnen welke de beambten vermoeden, dat eenige slagting der sluik geschiedt of eenig ter sluik geslagt vee zich bevindt, aan de visitatie zijn onderworpen, op gelijke wijze als de panden dergenen, die het beroep van vleeschhouwer of slagter uitoefenen; — dat echter deze visitatie, vóór zons-opgang en na zons-ondergang niet mag plaats hebben, ten zij de beambten vergezeld zijn van een lid of beambte van het plaatselijk bestuur, die daartoe in iedere stad of gemeente, door het hoofd van het bestuur, voor den loop der volgende 12 maanden, schriftelijk is aangewezen; — dat genoemde beambten, tot het doen van visitatien na zons-ondergang en vóór zons-opgang, voorzien moeten zijn van eene schriftelijke autorisatie van den controleur of rijks-ontvanger, onder wien zij behooren, en waarin de personen worden vermeld, wier panden moeten worden onderzocht; —, dat, onverminderd hetgeen bij de wetten is bepaald nopens het onafgehakte versche vleesch of spek, ook het afgehakte versche vleesch of spek, wanneer de hoeveelheid meer dan 50 ponden bedraagt, in de woningen en gebouwen ten platten lande, hetzij binnen of buiten de kom der gemeente gevonden wordende, gedekt moet zijn door quitantie van betaalden accijns, of door gelei-billet, — en zulks op eene boete van *f* 10 tot *f* 150 en verbeurdverklaring van het vleesch of spek; — dat de vervoer van versch vleesch of spek, boven de hoeveelheid van 50 pond, buiten de kom der steden, zonder gelei-billet is verboden, op eene boete van *f* 20 en met verbeurte; — dat aan bij de administratie bekende vleeschhouwers en derzelver knechts, tot weder-opzegging toe, kan worden toegelaten, om ook buiten de kom der steden het versche vleesch en spek tot eene grootere hoeveelheid dan van 50 pond, zonder billet, te vervoeren.

7°. Een ontwerp tot verbetering van den accijns op de zeep.

8°. Vijftien ontwerpen tot uitvoeren van art. 6 der Grondwet, betreffende het stem- en kiesregt.

Alle deze stukken zijn aan de afdeelingen verzonden.

Wijders zijn nog bij de Kamer ingekomen: 1°. Van wege Z. Exc. den minister van kolonien, een verslag van den handel en de scheepvaart op Java en Madura over 1843; — 2°. Eene missive van den Hoogen-raad, ten geleide van eene lijst van zes candidaten, ter vervulling van de in dat regterlijk collegie bestaande vacature. De voorgedragene candidaten zijn de heeren *Strens*, advgeneraal bij het prov. geregtshof van Limburg; *Capitaine* off. van justitie bij de arr. regtb. te Maastricht; *Geradts*, president van die regtbank; *Batta*, pres. van het geregtshof van Limburg; *Leclerq*, pres. der arr. regtbank te Roermond, en *van Panhuijs*, proc.-generaal bij het geregtshof van Limburg. De dag, waarop de Kamer hare lijst van drie candidaten zal opmaken, zal nader worden bepaald; — 3°. Eene missive van de provinciale Staten van Vriesland, ten geleide van een kopij-adres aan Z. M. den Koning, waarin wordt aangedrongen op eene herziening der Grondwet; — 4°. Eene missive van hetzelfde collegie, ten geleide van een kopij-adres aan Z. M. betrekkelijk het ontwerp van wet nopens de regten op de in-, uit- en doorvoer.

Overeenkomstig het voorstel van den president wordt het eerstgenoemde stuk van de provinciale Staten van Vriesland voor kennisgeving aangenomen. Een gelijk voorstel van den president, ten aanzien van het tweede stuk, vindt tegenspraak bij den heer *van Dam*, welke meent, dat hetzelve, als betrekking hebbende tot een bij de Kamer aanhangig ontwerp van wet, en uit hoofde van het hooge belang der zaak, naar de commissie voor de verzoekschriften verzonden behoort te worden, opdat deze daaromtrent verslag uitbrenge. — De heer *Bruce* ondersteunt dit gevoelen.

De heer *Luzac* meent, dat het stuk wel aan eene speciale commissie verzonden zou kunnen worden, maar niet aan de commissie voor de petitien.

Na eenige woordenwisseling, waaraan ook de heeren *Mejan*, *van Goltstein*, *Thorbecke*, *Gevers*, *van Riemsdijk*, *Busmann*, *van Heloma* en *de Kempenaer* deel nemen, wordt, bij stemming, met 29 tegen 21 stemmen, besloten, om het stuk eenvoudig voor mededeeling aan te nemen, en vervolgens, met 34 tegen 15 stemmen, om hetzelve te laten drukken.

Een aantal ingekomene verzoekschriften, meerendeels betrekking hebbende tot de voordragt van het tarief van regten op de in-, uit- en doorvoer, zijn verzonden naar de commissie voor de petitien, tot welker leden door den voorzitter benoemd worden de heeren *Telting*, *van Naamen*, *Wichers* en *Strens*.

Hierna zijn de afdeelingen der Kamer voor de twee eerste maanden zamengesteld, en worden tot voorzitters en ondervoorzitters van die afdeelingen verkozen: 1ste *Luzac* en *van Dam*; 2de *van Goltstein* en *van Rechteren*; 3de *Bruce* en *Luyben*; 4de *Schooneveld* en *Busmann*; 5de *Gevers* en *Mejan*.

Verder is door de afdeelingen benoemd de commissie voor het opstellen van een adres van antwoord op de troonrede. Dezelve bestaat uit de heeren *van Dam*, *van Panhuys*, *Luyben*, *Snouck Hurgronje* en *Verwey-Mejan*.

Als leden voor de huishoudelijke commissie der Kamer worden herkozen de heeren *Luzac* en *Verwey-Mejan*.

Eindelijk is, op voorstel van den heer *van Goltstein*, eene commissie benoemd tot herziening van het reglement van orde der Kamer. Dezelve bestaat uit de heeren *van Goltstein*, *Luzac*, *Gevers*, *Schooneveld* en *van Rosenthal*.

De vergadering is daarna gescheiden tot nadere bijeenroeping.

Van den 26sten. Gisteren heeft de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het opstellen van een ontwerp van adres in antwoord op de troonrede, hare eerste zitting gehouden. Heden morgen is deze commissie weder vergaderd geweest.

Heden middag heeft de commissie tot de verzoekschriften hare werkzaamheden aangevangen.

Ten half drie ure zal de Tweede Kamer eene zitting houden.

Bij voortduring komen er vele verzoekschriften over het tarief, enz., bij de Kamer in.

— Als eene groote zeldzaamheid mag worden aangemerkt, dat dezer dagen, in den omtrek van 's Graveland, een jong exemplaar van de Cursorius Isabellinus is geschoten, een vogel in Afrika, bijzonder in Abyssinië, te huis behoorende, en door onzen geleerden *Temminck*, in zijn werk, Manuel d'Ornithologie, onder den naam van Courtvite Isabelle beschreven. Dat het verschijnen van dezen vogel in onze streken als hoogst merkwaardig mag worden beschouwd, is af te leiden uit de bijzonderheid, in het uitmuntende werk voórkomende, *Naturgeschichte der Vögel Deutschlands*, waarin op pag. 18 van het 7de deel wordt gezegd: »Tot heden kent men nog zoo weinige voorbeelden van het verschijnen van dezen vogel (in Europa), dat men dezelve tellen kan. Als: een exemplaar in Frankrijk, een tweede in Engeland, een derde in Zwitserland en een vierde in Duitschland, namelijk in het Darmstadsche, bij Braunshard, alwaar hetzelve, op den 13 November 1807, op eene zandvlakte geschoten werd.

OLST, *den* 17 *October*. Heden had alhier een allernoodlottigst ongeval plaats. Zeker gepensioneerd militair, *Thomas van Peer*, in deze gemeente woonachtig, den molenaar behulpzaam zijnde in het brengen van eene nieuwe as in deszelfs molen, was men bezig de oude molen-as, welke op den kant der molenbelt was nedergelegd, in het midden door te zagen; dit werk bijna volbragt zijnde werd ter voltooijing goedgevonden, de as een paar slagen om te wentelen; terwijl men hiermede bezig was, raakte zij in beweging, van den belt afwentelende; *van Peer* dit tegen willende houden, hield vast, doch de ongelukkige werd met de as medegesleept, schoot over dezelve heen, en is in het wentelen door haar verpletterd, zoodat bij weinige oogenblikken daarna den geest gaf.

LEEUWARDEN, *den* 28 *October*. — Z. M. heeft den heer *J. H. Frieswijk*, commies bij het depart. van financien, benoemd tot directeur van de trekking der Koninklijke Nederl. Loterij.

Door Z. M. zijn, bij besluit van den 18 October 1844, goedgekeurd de uitgebragte beroepingen van predikanten, door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als: 1°. van Elspeet, onder de classis van Harderwijk, op *J. J. van Toorenenbergen*, candidaat bij het piovinciaal kerkbestuur van Gelderland; 2°. van Alkmaar, onder de classis van dien naam, op *J. F. L. Abresch*, predikant te Baambrugge; 3°. van Suawonde en Tietjerk, onder de classis van Leeuwarden, op *P. Jentink*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Gelderland; 4°. van Saaxum, onder de classis van Groningen, op *J. P. Bruinwold Riedel*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Groningen; 5°. van Noordbroek, onder de classis van Winschoten, op *A. J. Hamerster*, predikant te Wolvega.

Z. M. heeft aan *W. Stegema*, te Olst, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van heemraad van het 7de dijks distrikt van de provin. Overijssel.

— Van wege den Minister van Financien is bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 September 1844 tot en met den 19 dezer per mud zijn geweest als volgt: tarwe *f* 7,16, rogge *f* 4,91, boekweit *f* 4,41, gerst *f* 3,92, haver *f* 2,48 en ongepelde spelt *f* 2,31, en dat de regten op den in- en uitvoer voor de maand November eerstkomende zijn gesteld per mud als volgt: tarwe en gepelde spelt *f* 1 en vrij, rogge 75 *c.* en vrij, boekweit *f* 1 en vrij, gerst en mout 75 *c.* en vrij, haver *f* 1 en vrij, en ongepelde spelt *f* 1 en vrij.

— Men verneemt dat bij heeren Studenten der Hoogeschool te Leiden het voornemen bestaat, om op den 8 Februarij aanstaande eene maskerade te geven, tot onderwerp waarvan gekozen is: *de aftogt van Floris V, met de nieuw geslagen St. Jakobs-Ridders, na het door hem gegeven tournooi.*

De gebeurtenis, die ten grondslag voor dezen optogt strekt, is de instelling van een ridderorde van St. Jakob en benoeming van twaalf ridders door graaf *Floris V*, in het jaar 1290 in de hofzaal te 's Gravenhage, welke ridders den eed hebben afgelegd in handen van den Bisschop van Utrecht, en ieder ontvangen eene vergulden zilveren halsketen met zes schelpen en een zilveren beeldje van St. Jakob. Omtrent dit voorval bestaan geschiedkundige twijfelingen en zwarigheden, waarmede wij onze lezers, die in eene Courant wel nieuws maar geen ouds verlangen, niet verder willen ophonden.

Het onderwerp leent zich genoegzaam tot het doel, hetwelk hier de hoofdzaak is.

— Woensdag is te Haarlem de nieuwe St. Antoniuskerk, op de Groenmarkt aldaar gebouwd, door Zijne Hoogw. den Bisschop *van Curium* plegtig gewijd.

— Sinds lang gewaagden de Amerikaansche en Engelsche bladen van een stoomwerktuig tot uitgraving en wegruiming van aarde. Het is aanvankelijk op den Oosterspoorweg in Engeland beproefd, met uitnemend gevolg. Gedurende de twee maanden dat de machine werkzaam was, groef zij binnen 12 uren tot 870 ladingen aarde uit, d. i. gemiddeld dagelijks 29,000 kubiek voeten. Daar bij dien arbeid slechts 2 man bezig waren, vervingen deze 180 werklieden met houweelen en schoppen, daar een man per dag circa 60 kubiek voet aarde wegruimt. Zoodra de machine in beweging gebragt wordt, doet zij 3 werkingen, de schop in de aarde te drijven, die, gevuld zijnde, op te ligten, en zijdelings in een wagen te ledigen, waarna zij zich omdraait en het werk op nieuw begint. De machine werkt niet enkel regtuit maar ook naar wederszijden; zij is op 8 paardenkracht berekend, en kost 1000 p. st. van aanschaffing. Zij bespaart niet alleen geld maar ook 90 pct. tijd, en, als zij 's nachts doorwerkt, eens zoo veel, in welk geval men aan den bovensten kraanarm een licht hecht, dat zich met denzelven wendt, en alle plaatsen, waar het noodig is beschijnt. Deze machine, waarvan een model met voordeel in de moeijelijke terreinen omstreeks Creil en Clermont, in de spoorweglinie van noordelijk Frankrijk gebezigd is, heeft alle door de ondervinding aangewezen verbeteringen ondergaan, zoodat zij thans binnen 12 uren 32—48,000 kubiek voet aarde uitgraaft of wegruimt Als de machine eenen tegenstand boven hare kracht ontmoet, glijdt zij met gemakkelijkheid af.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART te HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 17 October het schonerschip *Northam*, kapt. H. B. Disneij, van Londen. — Den 18 dito het schonerschip *Fame*, kapt. W. Barfield, van Londen. — Den 19 dito het kofschip *Jacoba Hazewinkel*, kapt. J. G. Boon, van Memel. — Den 21 dito het galjootschip *Daniel Marins*, kapt. H. S. Dettmers, van Stokholm. — Den 23 dito de kofschepen *Jan Fredrik*, kapt. H. H. Kok, van Oudsoen en *Goede Welvaart*, kapt. J. F. Peper, van Dantzig. Den 26 dito het kofschip *Arendina*, kapt. S. K. Brouwer, van Christiaansand.

Uitgezeild: Den 14 October het kofschip *Helena*, kapt. W. J. Gialts, op avantuur. — Den 16 dito het schonerschip *Charlotte*, kapt. W. Wood, naar Engeland. — Den 18 dito de schonerschepen *Flora*, kapt. John Manning, en *Friends*. kapt. W. Cousins, beide naar Londen. — Den 24 dito de schonerschepen *Northam*, kapt. H. B. Disneij en *Fame*, kapt. W. Barfield, beide naar Londen; het kofschip *Vr. Barbara*, kapt. H. G. Scale en het tjalkschip *Gustaaf*, kapt. A. J. Kuiper, beide naar Engeland.

MENGELWERK.

DE BARBARIJSCHE ROOFSTATEN.

PLAATSBESCHRIJVING.

IIde ARTIKEL.

ALGIERS.

Na in het eerste artikel over het Keizerrijk *Marokko* gesproken te hebben, zullen wij nu het zaakrijkste omtrent de rijken ALGIERS, TUNIS en TRIPOLI mededeelen. In belangrijkheid zijn deze Staten minder dan het rijk van Marokko; doch van wege derzelver stout- en roofzuchtigen aard voor de Christen volken, niet minder gevaarlijk, wordende deze Staten door de Porte of het Turksche rijk, tot deze rooverijen heimelijk aangemoedigd en niet zelden bijstand verleend. Het zijn geene Keizerrijken als MAROKKO, maar eigenlijk Gemeenebesten, die onder de bescherming van den Turkschen Keizer te Constantinopel staan.

hebben Beys of Bevelhebbers; buitendien hebben Tunis en Tripoli elk eenen Bassa, die hen, door den Keizer van Turkije wordt toegezonden.

ALGIERS is groot en bevat niet minder dan 9000 vierkante mijlen. Het grenst ten Oosten aan Tunis, ten Noorden aan de Middellandsche Zee en ten Westen aan Marokko. De lucht is er gewoonlijk gezond en aangenaam, doch in den Zomer drukkend heet. Langs de kusten en de rivieren is de grond zeer vruchtbaar; maar meer landwaarts en naar den kant der woestijn, zandig en onvruchtbaar en zelfs voor Christen, volken onbewoonbaar; zijnde het land gelijk aan de zwervende Arabieren die het bewonen. De voortbrengselen, die men er heeft: zijn uitmuntende Meloenen, waarvan men er vindt, die in den Zomer en in den Winter rijp zijn. Ten Noorden is het land vooral vruchtbaar in Koren, ook in de dalen vindt men heerlijke Boomvruchten, wier boomen in de maand Februarij bloeijen en reeds in de maanden Mei en Junij rijpe vruchten geven. De Druiven die men er vindt, hebben trossen, welke men bijna niet omvatten kan en die een à twee voeten lang zijn. Dit rijk, met uitzondering van Algiers, wordt in drie afdeelingen verdeeld, die elk onder het onmiddellijk bevel van eenen Bey staan, door wien de legermagt ook gekommandeerd wordt. De Bey van het Oosterdeel houdt zijn verblijf te Constantine, die van het Westerdeel te Tremecen en die van het Zuiderdeel houdt zijn verblijf in tenten; omdat er in dat gedeelte des lands geene stad of plaats is waar hij zijn verblijf kan houden. Het bestuur van Algiers bestaat uit eenen Raad van State (*Divan*), die meer dan 800 personen telt, en waarin elk officier van het krijgsvolk zitting heeft. De zaken worden er bij meerderheid van stemmen beslist. De Dey bekleedt er het voorzitterschap. Het regt wordt met alle gestrengheid uitgeoefend, de doodstraf wordt er evenwel zeer zeldzaam toegepast (*): alleen zij die zich aan oproer schuldig maken worden gedood. De inboorlingen hebben eene geele traankleur, overigens zijn zij welgemaakt en zeer sterk; dan men vindt er verschillende natien, verschillende karakters en verschillende Godsdiensten.

De voornaamste steden van dat rijk zijn:

ALGIERS, de hoofdstad van het rijk, zij ligt op 19 graden 52 minuten en 45 seconden Oosterlengte, en op 36 graden 49 minuten en 30 seconden Noorderbreedte; ten Noorden aan de Middellandsche Zee grenzende. Zij was de hoofdstad van het oude Moorenland. Zij is eene der schoonste, sterkste, fraaiste, welbevolkste en rijkste steden van geheel Afrika.

Volgens sommige schrijvers telt zij 100,000, volgens andere 120,000 Inwoners, 15000 huizen en meer dan 100 Moskeen (Kerken) en in haren omtrek meer dan 18000 tuinen door Slaven gebouwd. Ook heeft men er een Hospitaal voor Christen volken en eene R. Catholijke Kerk. Haren omtrek rekent men op een half uur gaans. De openbare Badsplaatsen zijn bijzonder fraai en van marmer. *Algiers* dat op de helling eens bergs gebouwd is: levert de heerlijkste Zee- en Landgezigten op. Hoewel zij zeer verstrekt is, kan zij evenwel slechts eenen geringen weerstand bieden. Eene Steenen waterkom (*moelie* genaamd) die men aan den ingang der haven aantreft, heeft 100 schreden in de lengte, en strekt zich uit, van het Vasteland tot een klein Eiland, op hetwelke een kasteel en eene zware batterij gevonden worden. Deze stad, die naar de zijde der haven, op de helling van eenen berg ligt, is als een Amphitheater gebouwd. De daken der huizen zijn plat, en strekken veelal om op dezelve te wandelen en koelte te scheppen. Gedeeltelijk zijn zij met aarde bedekt en tot tuinen aangelegd. De straten die er krom en naauw zijn, schijnen met opzet, alzoo gebouwd te zijn geworden, om daardoor de drukkende zonnestralen te kunnen afkeeren. De Zeemagt bestaat er uit verschillende oorlog- en andere schepen, terwijl zij meer dan 100,000 man kan onder de wapenen brengen. De inkomsten van den Beij, zijn niet wel te berekenen, dezelve beloopen gewoonlijk 2 à 3 millioenen. Hare bewoners zijn grootendeels *Mooren*, *Beduinen*, *Bergers*, *Joden* en *Christenen*. De inboorlingen zijn over het algemeen sluw en roofzuchtig van aard. Zij bezitten bij weinig of geene deugden, vele en grove ondeugden. De priesters worden door hen *Narreboutds* genoemd. Men heeft er weinig fabrijken, doch veel koophandel, die door verschillende Natien, met de Algerijnen gedreven wordt, en veelal bestaat in Wijn, Olie, Wol, Leder, Was, Honig, Vederen van den Struisvogel en in Vruchten, als: Dadels, Vijgen en Druiven.

Daar de Algerijnen stoute zeeroovers zijn, zijn zij, door de Christen-volken verschillende malen aangevallen en streng getuchtigd. De stad werd in 1500 door *Ferdinand van Arragon* aangevallen, terwijl de bevelhebber der vloot *Peter van Navarre*, de steden Oran en Bugie bemagtigde en van de Algerijnen de belofte verwierf dat zij de zeeroverijen zouden staken aan welke belofte zij ontrouw zijn geworden. Karel V was in 1540 minder gelukkig. Hij verspilde veel volk en moest zonder zijn oogmerk bereikt te hebben, aftrekken. In 1682 en 1683 werd Algiers tweemalen door de scheepsmagt, onder Lodewijk XV *Koning van Frankrijk*, beschoten, met dat gunstige gevolg dat deze zeeschuimers, ontzag voor de Fransche vlag werd ingeboezemd. In 1775 was de aanval der *Spanjaarden*, hoewel zij 20.000 Soldaten en 2000 ruiters met 47 aanzienlijke oorlogschepen en 346 transportschepen hadden, hoogst noodlottig (†). Ook in 1783 en 1784 waren hunne vernieuwde ondernemingen even ongelukkig. Na veel manschappen verloren en veel ammunitie verspild te hebben, moesten zij onverrigter zaken aftrekken.

In 1815 waren *de Amerikanen* gelukkiger. Zij noodzaakten de Algerijnen met hen eenen voor hen voordeeligen vrede te sluiten. Ook in 1816 werd de stad door *de Vereenigde Nederlandsche en Engelsche Vlooten*, onder bevel van den Vice-admiraal van der Capellen en Lord Exmouth beschoten, en met eene geheele vernietiging bedreigd; terwijl er weinig of niets van de Algerijnsche Vloot gespaard werd. Het gevolg van dit zoo luisterrijk wapenfeit was: dat 1100 Christen-Slaven hunne Vrijheid herkregen en de Deij eenen voor de beide overwinnaars roemrijke en voordeeligen Vrede teekende. Eenige jaren later is het aan de zeemagt van den *Koning de Franschen* Lodewijk Philips gelukt, het land te bemagtigen. De Deij heeft toen zijn bestuur neder gelegd en heeft met zijne aanzienlijke schatten, eene schuilplaats in Frankrijk gezocht en gevonden. *Frankrijk* stelt vele pogingen in het werk, en offert veel volk en schatten op, om het land tot *eene Europesche Colonie* te hervormen; dan het klimaat, de godsdienst en de dweepzuchtigen aard van deszelfs bewoners, leggen hem telkens, zoo vele en verschillende hinderpalen in den weg, dat het bezit van *Algiers* vooreerst voor *Frankrijk*, niet benijdenswaardig is.

CONSTANTINE ten oosten van *Algiers*, zij is op 25 graden en 12 minuten Oosterlengte en 56 graden en 4 minuten Noorder-breedte gelegen, zij is de hoofdplaats van de provincie van dien naam, en eene zeer goede en sterke stad. Zij is boven op eene rots gebouwd, en daardoor zeer moeijelijk te genaken. De strafoefening, die men ter dezer plaatse omtrent misdadigers houdt, is even wreed als opmerkenswaardig, men stootze van de rots in zee, waar zij spoedig een einde aan hun leven vinden.

De Stad werd oudtijds Sirthe genaamd. Zij is zeer voordeelig gelegen en bevat nog zeer belangrijke werken van de Romeinen, die blijken dragen, hoe groot, prachtig en belangrijk, zij eenmaal geweest is.

LA CALLE, eene zeer goede Zeehaven aan de Middellandsche Zee, waar de Franschen in 1561 een fort gebouwd hebben, dat zij om de ongezonde lucht die er heerscht hebben moeten verlaten. Dit fort is in vervolg van tijd, geheel vervallen. La Calle was eertijds, eene zeer belangrijke Stad en Zeehaven, doch is in den tegenwoordigen tijd van weinig beteekenis. Men vischt er *Corail*, en men heeft er eenigen handel in Koren, Leder, Wol en Vlas. Het is hogst opmerkenswaardig, dat er geene Vrouwen te La Calle mogen zijn, wier aanwezen er streng verboden is.

BONA, oudtijds *Hippona* genaamd, is eene Zeehaven en Zeestad ten Noord-Oosten van Constantine gelegen. In vorige tijden, was zij, om hare grootheid, pracht en rijkdom beroemd. Zij ligt zeer gelegen en hare grond is zeer vruchtbaar in Koren, Vruchten en Weilanden. De stad wordt door een fort verdedigd. Er is gewoonlijk een garnizoen van 300 soldaten, dat onder bevel van eenen *Aga* staat, die ook in de stad het bewind voert.

BUGIE, de hoofdplaats der provincie van dien naam. Het is eene zeer sterke en vrij goed bevolkte Zeestad, op de helling van eenen berg gebouwd, met eene veilige baai. De Algerijnen namen deze stad op de Spanjaarden na dat zij Karel V verslagen hadden.

GIGERIE of GEGERAI aan de Middellandsche Zee. Eene sterke stad met eene haven. Zij wordt door eene zeer sterke Citadel verdedigd.

JENEZ, eene sterke stad aan de helling van eenen berg bij de Middellandsche Zee. Er is eene goede haven en een zeer sterke Citadel. Men heeft er veel Koren. Deszelfs bewoners zijn van eenen oorlogzuchtigen aard.

IREMECEN de hoofdplaats van de provincie van dien naam. Zij ligt op 17 graden en 6 minuten Ooster-lengte en op 34 graden en 40 minuten Noorderbreedte. Deze stad is groot, sterk, wel bevolkt en wel gebouwd. De grond in deze provincie is voor het grootste gedeelte droog, onvruchtbaar en bergachtig; ten Noorden is dezelve vruchtbaarder en men vindt er schoone en vruchtbare dalen, die veel Vruchten en Koren voortbrengen en goede Weilanden opleveren. Men rekent dat de provincie 150 uren in de lengte en 50 uren in de breedte heeft. De Stad is door *Arabieren*, *Mooren* en *Joden* bevolkt. De ruïnen die men er vindt dragen nog de kenteekenen harer voormalige grootheid.

ORAN eene goede Stad met eene goede haven. Zij is zeer versterkt. Zij is bij de Zee gelegen en op de helling van een zeer steilen berg gebouwd, regt tegen over *Cartagena in Spanje*. De beruchte Kardinaal *Ximenès* nam *Oran* in 1509 en zij werd in 1708 door de Algerijnen hernomen. De Spanjaarden namen haar in 1732 en gaven haar in 1791 in de maand September aan den Keizer van *Marokko*.

LA MARNE of LAMARNE, Eene goede Stad en een der schoonste en beste Zeehavens van *Afrika*. Zij is bij de Zee, in eene rots gebouwd en is zeer sterk. In 1732 werd zij door de Spanjaarden aan de Algerijnen ontnomen.

NED. ROME, ten Westen van *Tremecen*, eene Stad door *de Romeinen* gebouwd. Zij is hoogst opmerkenswaardig door hare schoone ligging, terwijl hare ruïnen getuigenis dragen van de grootheid en pracht die zij eenmaal moet bezeten hebben.

Het Land dat *Algiers* aan gene zijde van den berg *Atlas* in het Land van *Zab* bezit, is zeer weinig bekend.

(*) Mogt zij in ons Vaderland ook zeer zeldzaam worden toegepast en eindelijk geheel ophouden te bestaan.

(†) De Lezer zij opmerkzaam, welke groote zeemagt Spanje in die tijden bezat, en hij beschouwe hetzelfde land in onze dagen. Dan dit zijn de gewone gevolgen van een Rijk dat in zich-zelven verdeeld is. Mogt de gulden spreuk: dat eendragt magt maakt, toch nimmer in ons Vaderland miskend worden.

v. St.

De Prijs der BOTER te *Leeuwarden*, den 25 October 1844, *f* 30,50 à *f* 32,50. KAAS *f* 12,00 à *f* 14,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 26 October 1844.

Nederland.				Gebl.	Portugal.			Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	62½	62¾	62 9/16	Neg. te Londen 2½ pCt.	51¼	52	51⅜
Dito dito ...	3 »	75¼	75¾	75 13/16	Rusland.			
Dito dito ...	4 »	96¼	96½	96⅜	1798, 1816.... 5 pCt.			
Dito dito....	5 »	99½	99¾	99 11/16	1828, 1829.... 5 »			
Domein-Losr.	5 »				Dito bij *Hope*.. 4 »			
Amort.-Synd.	4½ »	99	99½	99¼	Dito bij *Stiegl.* 4 »	90½	90¾	90⅝
Dito dito...	3½ »	90	90¼	90⅛	Amerika.			
Handel-Maats.	4½ »	146¾	147¼	147	Oblig......... 5 pCt.			
Dito 1837/39.	4½ »	99¾	100	99⅞	Bank-Actien.........			
O. I. Leening	4 »	96¾	97	96⅞	Oostenrijk.			
Spanje.					Metaliek....... 5 pCt.			
L.b. *Ard.* van 85 £	5 pCt.	19½	20¼	19¾	W.B. bij *G. & Co.* 4 »			
Dito onbep. Stuk.	5 »	17¾	18¼		Brazilië.			
Dito..........	3 »	34½	35¼	34¾	Obl. te Londen 5 pCt.	87	87½	87¼
Ardoins Coupon......		24¾	25¼					

Binnenl. Port. 58, 58¼, 59; Polen 4 pct. 87¼, ¾, ½; Belg. 2½ pct. 58, ½, ¼; Sp. Fr. Uitg. 7, ½, ¼; Nap. Cert. bij *L. en B.* 94¼, ¾, ½; dito bij *F. en C°.* 91¾, 92¼, 92.

De stemming in binnenlandsche fondsen was een weinig flaauwer, alleen 3 pcts. waren williger in koers; Handelmaatschappij ¼ pct. flaauwer; Spoorweg Rotterdam prijshoudend.

Spaansche fondsen waren alle aangeboden en lager in koers; Portugal bij den aanvang iets williger, blijft laat beurs flaauwer; in de overige buitenlandsche geen verschil.

Stads Fransche School voor jonge Juffers, te Leeuwarden.

De School zal geopend worden op Maandag den 4 November 1844. De aangifte wordt verzocht op den Zaturdag daarbevorens aan het locaal van het Instituut, 's voormiddags van 10 tot 12 ure.

De Plaatselijke Schoolcommissie te Leeuwarden,
Mr. J. D. van der PLAATS.

De Leden, behoorende tot het negende District der Vriesche Afdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap, worden ter Vergadering opgeroepen tegen Vrijdag den eersten November e. k., 's morgens te elf ure, ten huize van LUKAS BOUMA, Kastelein te Beetsterzwaag.

Namens den Heer President,
J. C. FISCHER, *Secretaris.*

Bij de Commissie, vereenigd tot inzameling van giften, ten behoeve van de behoeftige Amelander Veehouders, welkers hooi door de buitengewone hooge vloeden van den 19 en 20 Augustus ll. is weggedreven, is ontvangen, als volgt:

Door bezorging bij den Heer *P. Koumans Smeding*, te Leeuwarden, blijkens deswege van tijd tot tijd gedane opgaven . . . *f* 261,71
Idem bij den Heer Grietman van Ameland . . . . - 17,47½
Idem bij den Heer *J. H. Heijmans Gz.* . . . . - 5,00

Te zamen . . *f* 284,18½

Voor welke giften de milde gevers, en een ieder welke het zijne heeft toegebragt om het doel der Commissie te bevorderen, hiermede opregten dank betuigd en tevens de verzekering gegeven wordt, dat het ontvangene ten meesten nutte zal aangewend worden.

Ameland, *Namens de Commissie,*
den 28 October 1844. Van HEECKEREN.

LEEUWARDEN, den 24 October 1844. Getrouwd:
Dr. J. H. WARREN,
Rector der Latijnsche School te Dockum, en
W. S. FOCKEMA.

*** Heden verloste van een' Zoon J. A. STUUR, Echtgenoote van
Harlingen, S. APPELDOORN Jz.,
den 21 October 1844. *Apotheker.*
Strekkende tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen Zoon MARIA JANSEN, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 24 October 1844. B. T. SCHUIL.

*** Heden beviel van een' welgeschapen Zoon HENDRIKJE BOERSMA, geliefde Echtgenoot van D. WOLFFES.
Workum, den 24 October 1844.

WIER, den 24 October 1844. Heden verloste gelukkig van twee welgeschapene Dochters A. D. ALBERSMA, geliefde Echtgenoote van
F. H. v. d. MEULEN.

*** Heden avond beviel zeer voorspoedig van een Meisje G. HANNEMA, geliefde Echtgenoot van H. RISSELADA.
Joure, den 25 October 1844.

*** Mijne geliefde Echtgenoot ANNA CATHARINA GORTER, beviel heden van eenen Zoon. E. BLOEMBERGEN.
Leeuwarden, den 26 October 1844.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene Dochter CATHARINA HUIDEKOPER, Echtgenoot van JAN J. HUIDEKOPER.
Midlum, den 26 October 1844.

*** Den 19 October 1844, is te Roorduhuizum overleden, de Heer WILLEM WILHELMIJ, in den ouderdom van 23 jaren en ruim 4 maanden.

*** Op heden den 27 October 1844, overleed tot onze bittere droefheid, na een kortstondig lijden van 3 dagen, onze geliefde Vader SALLING P. HAIJTEMA, oud Burgemeester der stad Stavoren en laatst Provenier in het Sint Anthonij Gasthuis te Leeuwarden, in den gezegenden ouderdom van 84 jaren en ruim 11 maanden.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.
H. J. BAARSLAG.
T. S. HAIJTEMA.

*** Heden overleed aan eene kortstondige ziekte, onze waarde Vader en Behuwdvader, de Heer MARTINUS KRAMER Senior, in den ouderdom van een en negentig jaren, na voorzien te zijn van de HH. Sacramenten.
Sneek, A. KRAMER.
den 27 October 1844. *Uit aller naam.*

₊ Het Kindje in welks geboorte wij ons voor 5 weken verheugden wierd ons heden door den dood ontrukt.

Leeuwarden, G. TEN CATE Fz.
den 25 October 1844. G. TEN CATE, geb. TACONIS.

₊ Heden morgen omstreeks 2½ ure, overleed na eene langdurige en uittergende ziekte, mijne innig geliefde en eenigste en mijner Echtgenoote aangehuwde Dochter WIEPKJE, in den bloeijenden leeftijd van ruim 19 jaren.

Ieder die de overledene kende, zal eenigzins kunnen gevoelen, hoe zwaar haar gemis ons en de overige naaste Betrekkingen treft. — Eerbiedig wenschen wij echter Gode te zwijgen in het vast vertrouwen op een zalig wederzien.

Kimswerd, KLAAS L. BANGMA.
den 27 October 1844. ROMKJE BANGMA, geb. HARNSMA.

Vrienden en Bekenden gelieven deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

De KERKVOOGDEN der *Hervormde Gemeente* te *Knijpe c.a.*, gedenken eenige verbetering aan het Kerkhof en een nieuw REGISTER van de GRAVEN op het Kerkhof te Benedenknijpe aan te leggen, en roepen bij deze op, de eigenaren van Graven op genoemd Kerkhof, om daarvan aangave te doen en de kosten te betalen aan een der Kerkvoogden van voornoemde Gemeente, vóór den 10 November 1844; zullende die Graven waarvan vóór dien tijd geene aangave is gedaan, gehouden worden aan de Kerk te zijn vervallen.

Knijpe, *De Kerkvoogden voornoemd,*
den 24 October 1844. A. A. BOS, *Administr.*

HOUTVEILING.

De Notaris Mr. J. D. VAN DER PLAATS, te Leeuwarden, zal ten verzoeke van S. TULP, aldaar, op Donderdag den 31 October 1844, ten 9 ure voor den middag, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, verkoopen: Drie ladingen best ZWOLSCH EIKEN HOUT, bestaande in Toppen, Zeeg- en Boegstukken van onderscheidene zwaarte en lengte; voorts beste eiken WOUDBOOMEN, eenige beste Zeeuwsch esschen BOOMEN, en eene partij KROMHOUT, HEK- en STEKPALEN, LEGGERS en DAMLEGGERS, en eene partij beste gezaagde ½, 1, 1½ en 2 duims eiken PLANKEN; alles zeer geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Molen- en Wagenmakers, Kuipers, enz.

Mr. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Woensdag den 30 October 1844, des namiddags ten 4 ure, in na te noemene Herberg, finaal verkoopen:

Eene hechte HUIZINGE no. 53, waarin sedert eene reeks van jaren met goed succes eene HERBERG is en nog wordt uitgeoefend, bestaande in ruime Onder- en Bovenkamer, Keuken, Stalling voor Paarden en Koeijen, Schuur, voorzien van Put en Regenwatersbak, staande en gelegen even buiten Dokkum aan het Vallaat onder Aalzum, benevens de OPKOMSTEN van dit Vallaat, een en ander tot den 12 Mei 1845 in gebruik bij *H. Ritsma*; waarop geboden is *f* 2100.

Verkooping van een Logement te Workum.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene kapitale HUIZING, zijnde het van ouds voordeelig bekende en wel beklante Logement *het Wapen van Amsterdam*, staande op het neringrijkst gedeelte der stad Workum, in de nabijheid van de Markt, in wijk D, no. 19, thans bij den Heer *T. van Oostrum van der Meulen* in gebruik, bezwaard met *f* 2,65 jaarlijksche Grondpacht en in het middel der Grondbelasting aangeslagen naar een inkomen van *f* 93,34.

Voors. Logement bestaat uit drie ruime Beneden- en drie dito Bovenkamers, groote Keuken, twee Kelders, Zolders en Vliering, en heeft een Bleekveld, grooten Tuin, Regenwatersbak, Put en andere Commoditeiten.

14 Dagen na de finale toewijzing vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen in meergemeld Logement, op Vrijdagen den 1 November 1844, bij de beschrijving, en den 15 dito bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten 3 ure, en koopen op dan voor te lezen Conditien, die intusschen bij den Notaris voornoemd te vernemen zijn.

De Notaris J. S. BOKMA, te Akkrum, zal publiek bij strijk- en verhooggelden, verkoopen:

Eene in den jare 1837 bijna geheel vernieuwde KOOPMANS HUIZINGE en STEDE c. a., staande en gelegen uitmuntend ter nering in de zoogenaamde Wijdesteeg te Akkrum en aldaar gekwot. no. 43; waarin jaren achtereenvolgende eene Kruideniers-Affaire is en thans nog wordt gedreven.

Bij den Eigenaar *D. H. Dijkstra* in gebruik en den 12 Mei 1845 te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Maandagen den 4 en 18 November 1844, telkens des avonds precies ten 7 ure, ten huize van den Kastelein *Age Sibles Dijkstra*, te Akkrum.

Verkooping van eene Zathe en Landen c. a.
onder Oldeboorn.

De Notarissen J. S. BOKMA, te Akkrum en W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, zullen ingevolge bekomene regterlijke autorisatie, door het ministerie van eerstgenoemde, op Woensdagen den 13 November 1844, ten huize van den Kastelein *Marten G. van Kalsbeek*, te Oldeboorn, *provisioneel*, en den 27 dierzelfde maand ten huize van den Kastelein *Sjoerd R. Kuiper*, te Akkrum, *finaal*, telkens des namiddags ten 2 ure, publiek, met uitloving van strijk- en verhooggelden, in 18 perceelen met regt van zamenvoeging, verkoopen:

Eene kostelijke ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, gekwoteerd no. 28, HIEMINGE, HOVINGE en WATERMOLEN cum annexis, staande en gelegen aan den Rijdweg naar Haskerdijken onder het behoor van Oldeboorn, uitgezonderd een stukje Hooiland gelegen onder Haskerdijken, in het geheel groot volgens kadastrale meting 37 bunder 33 roede en 52 el, hebbende een belastbaar inkomen van *f* 844,76: belast met 21 floreen 3 stuivers en 4 penningen Land- en Zeefloreen; — aan de Wed. *Ide Jacobs de Jong* verhuurd tot Sint Petri en Mei 1845 en alsdan vrij te aanvaarden.

De binnenlanden dezer Zathe, te zamen groot 21 bunder 66 roede en 2 el, zijn in het Kadaster hoofdzakelijk aangeslagen in de 1ste klasse en gelegen ten Oosten en Westen van den Rijdweg naar Haskerdijken in een kavel bij en om de Huizinge en strekkende tot aan den Puinweg van Oldeboorn naar Akkrum en tot aan de Wetering, terwijl de Hooilanden gelegen zijn op de Strengen in de nabijheid van den Straatweg van Heerenveen naar Akkrum op het Zijdhuisterveld en bij de Boksloot.

De kadastrale Kaart, eigendomsbewijzen en verkoopsvoorwaarden zullen voor belanghebbenden ter inzage liggen aan de Kantoren van de Notarissen.

Op Woensdag den 13 November 1844,

En volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 ure en vervolgens, zullen, voor de Behuizing van wijlen Jonkvrouwe C. W. DE DREWS, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden verkocht: De door haar nagelaten en te *Groningen* aanwezige ROERENDE GOEDEREN, bestaande, onder anderen, in fraaije MAHONIE- en ANDERE HOUTEN MEUBELEN, grooten en kleinere SPIEGELS, SCHILDERIJEN, SMIRNA'S en ANDERE beste VLOERKLEEDEN, TAFELSERVIEZEN, eene aanzienlijke partij fraaije INDISCHE BLAAUWE en ANDERE PORSELEINEN, waaronder een blaauw Tafelservies, met Beelden of zoogenoemde lange Lijssen, en een Fransch Tafel-Servies met verguld; KRISTAL en GLASWERK, KOPER-, TIN-, BLIK-, AARDE- en VAATWERK, onderscheidene beste Stellen BEDDEGOED met TOEBEHOOREN; voorts eene nieuwe BAROUCHETTE, sterke KOETS, STALGEREEDSCHAPPEN en hetgene meer zal worden gepresenteerd. — Alles te bezien Maandag en Dingsdag vóór den Verkoop, des namiddags van 2—5 uren.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Men presenteert bij geslotene briefjes, voor den tijd van twee jaren te verhuren: Eene ZATHE en LANDEN, onder Heeg, *de Gouden Bodem* genaamd, groot in zijn geheel 35 bunder zes en zestig roede en negen en zeventig el, alle Greidlanden. De briefjes moeten vóór den 12 November e. k. franco ingeleverd worden bij UILTJE EKEMA, in het Grietenijhuis te Sneek, alwaar ook de Conditien ter lezing liggen.

Uit de hand te koop, om op 12 Mei 1845
te aanvaarden:

Een uitmuntend geschikt en hecht KOOPMANS HUIS, staande op het Kleinzand te Sneek, in hetwelk tot nu sinds 20 jaren, met best succes is uitgeoefend de negotie in Kruideniers- Grutterswaren enz. Te bevragen bij G. of K. KROL, aldaar.

Uit de hand te koop:

Twee WATERMOLENS van ruim 20 en circa 14 el vlugt, staande aan den Lindedijk onder Blesdijke, nabij de Lindesluis. Aanwijzing zal worden gedaan door LOEN, bij de Lindesluis, kunnende de Voorwaarden der Verkoop verkregen worden ten Kantore van den Notaris ATTEMA, te Wolvega.

Groote Verkooping en Tentoonstelling van
Bloemen, enz.

De Deurwaarder L. HARMENZON, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 31 October 1844, voor den middag precies ten 11 ure, in den Stadstuin aldaar, verkoopen: Eene extra sortering bloeijende POTGEWASSEN, voor den Winter, BLOEMBOLLEN van de eerste kwaliteit in alle soorten, voor Potten, Glazen, en den Tuin; zoo mede de schoonste en zeldzaamste mildbloeijende HEESTERGEWASSEN, voor den open grond. Dagelijks in gemelden Tuin te bezigtigen.

G. DE GROOT.

WINTER-ARTIKELEN.

De Ondergeteekende heeft de eer door deze aan zijne geachte begunstigers te berigten, dat hij weder als voorheen, ruim voorzien is van alle soorten van PELTERIJEN, en dezelve vervaardigt naar den tegenwoordigen smaak, alsmede dat hij alles verbetert wat door mot of iets anders is veroorzaakt. Verzoekende vriendelijk gunst en recommandatie; belovende alles te zullen aanwenden, wat eenigzins tot genoegen zijner geëerde begunstigers zou kunnen verstrekken.

G. MINK,
Kleermaker en Bontwerker te Sneek.

Bakkerij te Veenwoudsterwal,
te beginnen den 12 November e. k.

Om de nadeelige gevolgen van vermoedelijke concurrentie te voorkomen, brengt de Ondergeteekende ter kennis van het geëerde Publiek: dat zijne Huizinge alhier tot eene BAKKERIJ en WINKEL wordt Vertimmerd, voor G. W. HULZINGA, die, als zijnde van Kinds af bij onderscheidene Meesters in het Bakken onderwezen en door zijne Familiebetrekking tot de aanzienlijksten dezer plaats en omstreken, op het welslagen zijner onderneming mag hopen; weshalve hij minzaamst wordt aanbevolen.

Bakkers of Winkeliers een' Builmolen of andere Gereedschappen willende overdoen, vervoegen zich met *vrachtvrije Brieven* aan

Veenwoudsterwal, den 28 October 1844. A. L. HAARSMA.

De VENNOOTSCHAP tot het fabriceren van LOODWIT, LAKMOES enz., alsmede den HANDEL in VERFWAREN, tusschen *R. H. VAN SOMEREN & C. T. SNELLEN* bestaan hebbende onder de firma van R. H. VAN SOMEREN & Co., te Rotterdam, is bij Acte aldaar, op heden gepasseerd, ontbonden, en zal de Liquidatie onder gezamenlijke handteekening geschieden.

Rotterdam, den 19 October 1844.

Ingevolge bovenstaande Advertentie, heeft de Ondergeteekende de eer te berigten, dat hij de ZAKEN, op denzelfden voet, heden voor zijne privé rekening heeft begonnen. Hij beveelt zich diensvolgens in de gunst zijner Vrienden en der Betrekkingen van de ontbonden Firma.

Rotterdam, den 21 October 1844. C. T. SNELLEN.

E. S. DE JONG, *Negotiant in Effecten te Bolsward*, maakt bij deze bekend, dat hij zich belast met het overnemen tot verwisseling van 3 en 4 pCts. Recepissen in Certificaten Nationale Werkelijke Schuld, met Coupons en Inschrijvingen op het Grootboek, en verder met alles wat tot de conversie betrekking heeft; alles op de spoedigste wijze en de minstmogelijke kosten. Is alle Dingsdagen te spreken bij *van Meurs*, te *Sneek.*

De Ondergeteekende biedt zich aan, Meisjes uit den fatsoenlijken stand, 's avonds Onderwijs te geven in GROF en FIJN BREIDWERK, als: Neige, Franjes, Schelkoorde, Tusschenzetsels, Manchetten, enz.

Leeuwarden, T. POSTHUMUS,
den 28 October 1844. *Kleine Hoogstraat.*

Berigt aan het reizend Publiek

dat de STOOMBOOT *FRISO* in de Vaart tusschen AMSTERDAM en HARLINGEN, op Zaturdag den 2 November en op Zondag den 3 dier maand (in dit jaar) voor het laatst van *Harlingen* zal afvaren.

Ook zal de DILIGENCE-DIENST tusschen *Harlingen* en *Groningen*, alsmede de vaart der BARGE tusschen *Leeuwarden* en *Harlingen* tot nadere kennisgeving, op boven vermelden tijd worden gestaakt.

Billartpartij te Rauwerd.

Met toestemming van het Achtbaar Bestuur van Rauwerderhem gedenkt de Kastelein J. D. LAROOIJ, te Rauwerd, op Woensdag den 30 October 1844, des namiddags ten twee ure, te laten Verbillarten: *Eene ZILVEREN TABAKSDOOS.* De Liefhebbers worden vriendelijk verzocht zich vroegtijdig aan te geven.

BILLARTPARTIJ

ten huize van de Weduwe F. S. WALTA, in de *Nieuwe Kroon* te Leeuwarden, op Donderdag den 31 October aanstaande, 's morgens ten *elf ure*, om *een fraai ZILVEREN KOMFOOR* tot *Prijs*, en eene *DITO SNUIFDOOS* tot *Premie.* Heeren Liefhebbers worden ten vriendelijksten verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de loting ten tien ure precies een aanvang zal nemen.

BILLARTPARTIJ,

op de Societeit *de Harmonie* te *Workum*, op Dingsdag den 5 November e. k., om *een ZILVEREN TABAKS-KOMFOOR* tot Prijs, en *eene nader te bepalene PREMIE;* waarop alle Heeren Liefhebbers buiten deze stad worden uitgenoodigd. Aangifte des morgens vóór 10 ure.

A. P. H. KUIPERS, te Leeuwarden, verlangt met December e. k. een geschikte Jongeling als LEERLING bij zich in de APOTHEEK. Brieven franco.

ROG- WEIT- EN PELMALEN.

Iemand het ROG- WEIT- en PELMALEN grondig verstaande, liefst ongehuwd, kan dadelijk eene dienst bekomen bij L. SLUITER, Pel- en Korenmolenaar te Makkum. *Brieven franco.*

Belangrijke Verkooping

eener aanzienlijke verzameling BOEKEN, ten deele nagelaten door wijlen de Wel Ed. Heeren Dr. H. N. MULDER te *Gieterveen* en Dr. S. L. HOFSTRA te *Olterterp*, waaronder vele geachte werken, vooral het vak der *godgeleerdheid, genees- en heelkunde, regtsgeleerdheid, geschiedenis, fraaije letteren, enz.*, welke, benevens eene uitmuntende collectie GENEES- en HEELKUNDIGE INSTRUMENTEN, SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN, PLATEN, LIEFHEBBERIJEN, enz., op Maandag den 4 November e. k. en verv. publiek zullen verkocht worden door en ten huize van *R. J. SCHIERBEEK, JUNIOR* te *Groningen*; zijnde de Catalogus à 10 Cts. bij L. SCHIERBEEK te *Leeuwarden* mede te bekomen.

₊₊*₊* Bij J. OOMKENS, te Groningen, is gedrukt en alom te bekomen: *Prof.* L. G. PAREAU, ORATIO de CHRISTIANAE RELIGIONIS vi in Doctrinis Disciplinisque Humanis, à *f* 0,50.

Prof. T. G. J. JUIJNBOLL, *Sermo* de HENRICO ENGELINO WEIJERS, die XVII Aprilis MDCCCXLIV ad Discipulos Habitus, à *f* 0,50.

Prof. H. C. VAN HALL, de LANDHUISHOUDKUNDIGE SCHOOL te Groningen, geschetst in haren oorsprong en tegenwoordige inrigting, à *f* 0,50.

Leerredenen van TWAALF VOORMALIGE KWEEKELINGEN der Groninger Hoogeschool, à *f* 3.

Mr. J. A. VAN ROIJEN, OPENINGSREDE tot het FEEST, gevierd te Groningen den 19—23 Junij 1844, ter herinnering van den *Akademischen leeftijd* over de jaren 1820—1830, à *f* 0,30.

GEDACHTEN van C. F. G. STÖCKHARDT, over Christelijk leven, Godgeleerdheid, Predik- en Herdersambt en Vriendschap; à *f* 0,25.

MEESTER PAUL, WAARHEID en VERBEELDING, door den Schrijver van het: IETS OVER OOM THOMAS. à *f* 1,40.

J. VAN DER VEEN, Az., DRENTSCHE MOZAÏK, 1ste Stukje, à *f* 0,40.

J. P. LIJSER, NIEUWE DUIZEND EN EEN NACHT uitgezochte VERTELLINGEN en SAGEN, van alle Europesche Volken, uit het Hoogduitsch vertaald door *Th. G. Entrup Bavink*, à *f* 1.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.